

bevare Høiesteret som Cassationsret. Jeg seer ikke, der er Mulighed for at faae mindre end to Instantser, hvad Sagens Realitet angaaer, og saa en Overinstants med Hensyn til de formelle Spørgsmaal, som vi kalde Cassationsretten. Det har idetmindste altid været Tanken under hele denne Sags tidligere Behandling, og det har hidtil aldrig mødt Modstand hos de ærede Medlemmer, der med saa stor Iver og Dygtighed have bidraget til at lægge Steen til den Bygning, som her skal reises. Men der er jo farligere Modstandere, og — jeg skjuler det ikke — jeg kan godt forstaae, at den Modstand kan gjøre Indtryk; denne Kampens anden Side er farlig for Forslaget efter den Maade, hvorpaa den føres. Jeg tænker ikke herved paa Kirkevæsenets Ordning. Det ærede Medlem (Madsen), som jeg har den største Agtelse for, maa dog tillade mig, at det er en noget lang Reise at kalde paa Kirkevæsenets Ordning, inden man kan faae den criminelle Retsspleie reformeret. Men den farlige Modstander er det ærede Medlem for Sorø (Alberti); han føler sig stærk; han havde, da han talte, Følelsen af, at han fremdrøg et Spørgsmaal, som kunde gjøre Indtryk. Han ramte Sagen meget bedre, meget stærkere end det ærede Medlem for Thisted Amts Abo Valgkreds (Schjørring). Det gjør mig ondt, at dette ærede Medlem bragte de 300,000 Rdlr. i Norge ind i Discussionen, thi det kunde han ikke selv tillægge Vægt; i Norge ere Forholdene saa forskjellige, at det er aldeles uden Betydning i denne Sag, hvad Omkostningerne anslaaes til at blive der. Hvad selve Spørgsmaalet om Beskostningen angaaer, maa jeg oprigtigt sige, at jeg ikke kan imødekomme den Forbring, det ærede Medlem (Alberti) stillede, og det af den ganske simple Grund, at det er fuldstændigt umuligt nu allerede at opgjøre dette Regnestykke, og jeg vil ikke staae her og stille et Regnskab frem, som jeg med Sikkerhed kan sige iforveien ikke kan endogfaa blot nogenlunde naae det Sandsynlige. Men det maae dog ærede Medlemmer ogsaa forud vide, at det lader sig ikke gjøre, fordi Sagens Antal, Vidnegodtgjørelse med Videre, i alt Fald ikke nøie kan angives. Jeg kan kun give nogle Antydninger. For det Første maae ærede Medlem-

mer erindre, at naar vi indskrænke Underrettskretsen til 58, saa er det, hvad Dommerne angaaer, en væsentlig Indskrænkning i Tallet. Dernæst har jeg i Lovens om Politivæsenet foreslaaet, at Sognefogderne skulle affattes, og at der kommer ulønnede Folk istedet; da Sognefogden lønnes med 50 til 100 Rdlr., og der er lidt over 1000 Sognefogder i Landet, er det en Regning, som de ærede Medlemmer selv kunne gjøre, hvor stor Besparelsen vil blive. Dernæst skal jeg ligeledes henlede Opmærksomheden paa, at naar der er indført fuldstændig Offentlighed og Mundtlighed i Retsspleien, ville Retsvidnerne efter al Sandsynlighed kunne undværes; jeg troer ikke, at de have nogen stor Betydning, og denne Udgift vil kunne bespares. Dernæst maa jeg minde om, at naar det ærede Medlem talte om de høie Salairer og Vidnegodtgjørelser, maa det være det ærede Medlem bekendt, at en Sammenligning her er overordentlig vanskelig. Nu er det meget almindelig Tilfældet, at der er Underrettsagsførere, Overrettsagsførere og Høiesteretsadvocater, som skulle have Salair, imedens der, naar Sagen behandles ved Rævninger, i Reglen kun vil være Sagsførere i een Instants; Sagen vil i de fleste Tilfælde være endt ved Rævningerretten, og Møder ved Forundersøgelsen ville neppe paadrage store Omkostninger, men en Sammenligning imellem, hvad Sagsførere ved Rævningerretter skulle have i den enkelte Sag, og hvad de nu faae i de tre Instantser, er næsten umulig. Jeg har kun kunnet antyde, hvorledes der i forskjellige Retninger vil blive betydelige Besparelser, medens der ganske vist til hele Politivæsenet, til Vidner m. Fl. vil blive forøgede Udgifter. Naar man i det Hele taget betragter Sagen, troer jeg, at man, naar man regner rigtig og navnlig regner al den Tidsspilde, som undgaaes med, vil i Tidens Løb finde, at der vil være en Besparelse for Befolkningen; men dette er som sagt et Regnestykke, som nu ikke nøie kan opstilles. Der er kun et Punkt endnu, som jeg skal omtale, da det staaer i Forbindelse med det, jeg har berørt, nemlig det, at Arres vil blive sjældnere, og at der derved vil bespares. Men der er ved Siden af dette Spørgsmaal om Omkostninger Noget, som det ma-